

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

ONDERZOEKSPROGRAMMA

JAARPLAN 2022

Rekenkamercommissie Westland

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Samenstelling RKC	3
3. Capaciteit van de Rekenkamercommissie.....	3
4. Effect coronacrisis	4
5. Onderzoeksprogramma 2021	4
5.1 Oriëntatie op onderwerpen	4
5.2 Keuze voor onderzoeksprogramma 2022	4
6. Signaleringsfunctie	5
Bijlage 1 De Rekenkamercommissie Westland.....	6
Bijlage 2 Uitwerking onderzoeksonderwerpen.....	7

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarplan 2022 van de Rekenkamercommissie van de gemeente Westland (hierna: RKC), vastgesteld op 15 december 2021. In haar vergadering van 4 november 2021 zijn de onderzoeksonderwerpen voor 2022 bepaald. In dit jaarplan gaan wij daar nader op in.

RKC als professioneel onderzoeksinstrument

De RKC voert onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Met deze onderzoeken ondersteunt de RKC raadsleden in hun kaderstellende en controlerende taak.

De RKC staat voor onafhankelijkheid en professionaliteit met oog voor de behoeften van de Raad. Dit komt tot uitdrukking in de RKC samenstelling van externe en interne leden, een evenwichtige jaarplanning, een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen van verricht onderzoek. Daarbij hoort een houding die blijk geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit en een goede communicatie met de Raad.

2. Samenstelling RKC

De samenstelling van de RKC ziet er in 2022 als volgt uit:

Voorzitter	dhr. dr. mr. N. (Nils) Nijdam
Externe leden	dhr. A.W. (André) Timmerman dhr. drs. R.P. (Paul) Zevenbergen
Interne leden	mevr. P. (Petra) Scheffers-van der Lelij dhr. mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens
Secretaris	dhr. drs. ing. C.L. (Kees) de Weerd CPC

Het jaarplan weerspiegelt onze drijfveer om binnen het beschikbare budget te komen tot een optimale ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taak van de Raad.

3. Capaciteit van de Rekenkamercommissie

De RKC verzorgt de planning en de begeleiding van onderzoeken. Voor het uitvoeren van onderzoeken wordt extern ingehuurd vanuit het budget van de RKC. Tot slot vervult de RKC een signaleringsfunctie en maakt zij de Raad opmerkzaam op ontwikkelingen die voor hem relevant zijn.

Voor 2022 heeft de RKC de beschikking over een budget van € 70.000.

4. Effect coronacrisis

De coronacrisis heeft na meer dan anderhalf jaar nog steeds effect op de dagelijkse taakuitoefening van de gemeente Westland en mede als gevolg daarvan ook op de ambitie van de RKC in het jaarplan 2022. De gemeente moet naar verwachting nog steeds veel werkzaamheden uitvoeren in het kader van het steunen van ondernemers en burgers, maatschappelijke organisaties en de handhaving van de coronaregels. De ambtelijke organisatie is daardoor niet altijd in staat mee te werken aan onderzoeken, zoals die dat normaliter wel kan. Daarnaast wordt in 2022 een nieuwe gemeenteraad gekozen. Dit zorgt voor bestuurlijke drukte. Om die redenen is de RKC terughoudend in het plannen van nieuwe onderzoeken, naast de nog lopende onderzoeken uit 2021.

5. Onderzoeksprogramma 2022

5.1 Oriëntatie op onderwerpen

De RKC heeft in haar vergadering van 4 november 2021 de groslijst met mogelijke onderzoeks- onderwerpen doorgenomen op actualiteit. De groslijst is naast actualiteit ook afgewogen op basis van criteria zoals vastgelegd in het onderzoeksprotocol en in de Verordening van de RKC. De selectie heeft ertoe geleid dat twee mogelijk te onderzoeken onderwerpen zijn bepaald:

- opvolgingsonderzoek naar de inzichtelijkheid van begrotings- en verantwoordingsstukken (2017);
- onderzoek naar de kaderstellende rol van de gemeenteraad.

Deze groslijst is op 25 november 2021 besproken met de commissie Bestuur. Daar zijn beide onderwerpen als zinvol ontvangen. Aanvullend is in de commissie gevraagd opvolgingsonderzoek te doen naar het gebruik van geheimhoudingsbepalingen (2016).

5.2 Keuze voor onderzoeksprogramma 2022

Gelet op de effecten van de nog voortdurende coronacrisis op de capaciteit van de ambtelijk organisatie, de komende bestuurswisseling en de suggestie uit de commissie Bestuur heeft de RKC besloten een drietal onderzoeken uit te voeren. Dit betreft:

- opvolgingsonderzoek naar de inzichtelijkheid van begrotings- en verantwoordingsstukken (2017);
- onderzoek naar de kaderstellende rol van de gemeenteraad;
- opvolgingsonderzoek naar het gebruik van geheimhoudingsbepalingen (2016).

Gelijktijdig zullen de in 2021 gestarte onderzoeken, te weten het opvolgingsonderzoek Informatiebeveiliging en het onderzoek naar het Veiligheidsbeleid, in 2022 worden afgerond. Door de bestuurswisseling kunnen de eindrapportages pas na de zomervakantie aan de raad worden voorgelegd.

Daarmee ziet het onderzoeksprogramma 2022 er als volgt uit:

onderwerp	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Informatiebeveiliging				
Veiligheidsbeleid				
Inzichtelijkheid van begrotings- en verantwoordingsstukken				
Kaderstellende rol van de gemeenteraad				
Gebruik geheimhoudingsbepalingen				

In bijlage 2 lichten wij de voorlopige onderzoeksvragen voor het onderzoek naar de kaderstellende rol van de gemeenteraad toe. Het betreft een concept denkrichting en kaderstelling, die mede gebaseerd is op het gesprek dat de RKC heeft gehad over de onderzoeksprogrammering in november 2021 met de commissie Bestuur. Wij zullen de Raad steeds informeren en betrekken voorafgaand aan de start van elk van de onderzoeken. Vervolgens zullen wij de definitieve onderzoeksvragen opstellen en de onderzoeksbureaus selecteren.

6. Signaleringsfunctie

De RKC attendeert de Raad gedurende het jaar graag op ontwikkelingen die voor het doeltreffend, doelmatig en rechtmatig handelen van de gemeente relevant zijn. Ook informeert de RKC over onderzoek van andere instanties, als dat relevant voor de Raad is. De RKC zal in voorkomende gevallen de Raad per brief benaderen.

Bijlage 1 De Rekenkamercommissie Westland

De uitgangspunten van de RKC

De RKC onderzoekt vanuit een positief kritische houding de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RKC is een 'instrument' van de Raad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende taak. De RKC is één van de instrumenten van de Raad, naast het onderzoeksrecht van de Raad, het reguliere accountantsonderzoek, externe evaluatie-onderzoeken en periodieke doorlichtingen.

De RKC hecht aan haar onafhankelijkheid en staat voor professionaliteit in onderzoek. Dit komt vooral tot uitdrukking in een evenwichtige onderzoeksagenda, een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen van verricht onderzoek. Daarbij hoort een houding die blijkt geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit.

De RKC hecht aan transparantie. Bij de te onderzoeken onderwerpen zal de RKC verantwoording afleggen over de door haar gemaakte keuzes. Daarnaast zal de RKC zich in de onderzoeksrapporten verantwoorden over de gehanteerde aanpak en zich periodiek verantwoorden over de uitgevoerde onderzoeken door jaarlijks een openbaar jaarverslag te publiceren.

De RKC hecht aan een frequente en effectieve communicatie met de Raad. Dit impliceert dat gesprekken worden gevoerd met raadsleden over het onderzoeksprogramma, goede contacten worden onderhouden met Raad en het Seniorenconvent en dat zo bruikbaar mogelijke onderzoeksresultaten op een pakkende wijze worden gepresenteerd.

De werkwijze van de RKC

Onderzoeksvoorstellen kunnen afkomstig zijn van de raadsleden, het college van B&W, de inwoners van Westland en van de RKC zelf. Ook is het mogelijk dat de Raad een verzoek tot onderzoek richt aan de RKC. In artikel 3.1 van het Reglement van Orde en artikel 11 van de Verordening op de Rekenkamercommissie gemeente Westland 2020 staat vermeld dat de RKC de onderwerpen van onderzoek jaarlijks als concept jaarplan aan de Raad stuurt. Er vindt jaarlijks in de raadscommissie Bestuur een overleg plaats tussen raadsleden, collegeleden, een selectie van ambtenaren en de RKC om de partijen te consulteren over de onderzoeksagenda van het volgende jaar en de relatie met de beleidsagenda. De Raad krijgt daarbij de gelegenheid om wensen, adviezen en bedenkingen aan de RKC over te brengen en/of hierover uitleg te vragen. De RKC stelt in de daarop volgende vergadering het onderzoeksplan vast en zendt dit onverwijld ter kennisname aan de Raad en het college van B&W. Het stuk wordt openbaar gemaakt via een persbericht en zal geplaatst worden op de website van de gemeente Westland (www.gemeentewestland.nl).

Bijlage 2 Uitwerking onderzoeksonderwerpen

Naam	Onderzoek kaderstellende rol van de Raad
Aanleiding onderzoek	Kaderstellen is één van de kerntekenen van de gemeenteraad. Daarnaast heeft zij een controlerende taak en een volksvertegenwoordigende taak. Om als Raad goed kaders te kunnen stellen, is het van belang dat informatie op basis waarvan kaders gesteld worden helder, scherp en eenduidig is. In meerdere onderzoek van de Rekenkamercommissie is geconstateerd dat de kaderstellende rol van de Raad onvoldoende invulling krijgt (onder andere in het subsidieonderzoek, onderzoek risicomanagement, onderzoek dienstverlening in Westland).
Doelstelling onderzoek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het oordelen in hoeverre er (raads)kaders zijn voor beleid en grote projecten in de gemeente Westland en hoe doeltreffend de kaderstellende rol van de Raad in dat beleid en die grote projecten is. 2. Daarbij inzicht te geven in wat daaruit geleerd kan worden voor toekomstige effectieve kaderstelling.
Reikwijdte / afbakening	Geen onderzoek naar de opzet en uitvoering van beleid en grote projecten, maar enkel naar de kaders.
Concept onderzoeksvragen	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe worden beleid en grote projecten in de gemeente Westland opgezet en uitgevoerd in relatie tot de daarvoor gestelde kaders en welk samenspel is er in dat verband tussen Raad, College en ambtenaren? • Zijn er richtlijnen die gebruikt worden bij het opzetten en uitvoeren van een beleidskader of een groot project in Westland? • Op welke wijze voeren Raad, College en ambtelijke organisatie in de praktijk regie, sturing en controle in beleidsuitvoering en projecten? • Stelt de Raad vooraf specifieke kaders bij een (groot) project? • Kan de Raad een weloverwogen go- / no go-besluit nemen bij de aanvang van een project? • Hoe is de informatievoorziening bij beleidsuitvoering en een project geregeld? • Wat is de kwaliteit van de informatievoorziening aan Raad en College? • Hoe wordt de Raad tussentijds in de gelegenheid gesteld om bij te sturen in beleid of een groot project?